

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2340/2022
14.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милош Ружић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драгомир Тодоровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 901/20 од 29.01.2021. године, у седници одржаној 14.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 901/20 од 29.01.2021. године, преиначујућег дела става другог изреке и става трећег и четвртог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 901/20 од 29.01.2021. године, дела става првог изреке који се односи на накнаду нематеријалне штете.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 1899/18 од 13.11.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати, и то: 80.000,00 динара на име накнаде због претрпљених физичких болова, 120.000,00 динара на име накнаде због претрпљеног страха и 80.000,00 динара на име накнаде због душевних болова због умањења животне активности, а укупно 280.000,00 динара са затезном каматом од 13.11.2019. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу преко укупно досуђеног износа накнаде штете од 280.000,00 динара па до укупно траженог износа од 664.000,00 динара и то: преко досуђеног износа нематеријалне штете због претрпљених физичких болова од 80.000,00 динара па до укупно траженог од 200.000,00 динара, а за 120.000,00 динара, преко досуђеног износа нематеријалне штете због душевних болова због умањења животне активности од 80.000,00 динара па до укупно траженог износа од 312.000,00 динара, а за 232.000,00 динара, у делу тражене законске затезне камате на досуђене

износе нематеријалне штете од дана подношења тужбе па до дана пресуђења, као и у делу тужбеног захтева којим је тужила тражила накнаду материјалне штете у износу од 25.000,00 динара на име губитка зараде и у износу од 7.000,00 динара на име издатка за лечење, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 120.400,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужила је ослобођена обавезе плаћања судске таксе на тужбу и пресуду.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 901/20 од 29.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке и делу става другог изреке којом је одбијен тужбени захтев тужиле за накнаду материјалне штете. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је обавезан тужени да тужили на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од још 60.000,00 динара за претрпљене физичке болове и 170.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, све са законском затезном каматом од 13.11.2019. године до исплате, док је у преосталом делу, преко досуђених износа, тужбени захтев одбијен као неоснован за износ од још 60.000,00 динара за претрпљене физичке болове и 62.000,00 динара за душевне болове због умањења животне активности са траженом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужени да тужили исплати 136.982,00 динара на име трошкова целог поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Сл. Гласник РС00, бр. 72/11 ... 18/20) и оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и тужени су радили као продавци на пијаци у Дана 07.11.2018. године, око 08,30 часова, тужени је између тезги гурао покретна колица са дрвеним гајбама са поврћем и картонским кутијама натоварена до висине од око 1,5m, кроз простор између две тезге у затвореном делу пијаце, који је ширине 1.5m и прошао је поред тезге на којој се налазила тужила, која се, при том, померила да туженом направи места да прође. У тренутку када је товар почео да му се обрушава, тужила је покушала да приђе и да помогне туженом, али ју је он ухватио за гардеробу у пределу врата и одгурнуо је. Колица су у том моменту била испред туженог, а тужени који је био иза колица је већ прошао тужилу која је била иза њега у моменту када ју је одгурнуо. Тужила је пала и повредила леву руку и тртичну кост. Док је покушавала да се подигне, тужени ју је ухватио за повређену руку да би је на брзину подигао. Кривична пријава која је, у вези с тим догађајем, против туженог поднета због извршења кривичног дела тешке телесне повреде из члана 121. став 4. у вези става 1. КЗ, одбачена је уз образложење да је догађај наступио случајно, односно да предузета радња туженог није била усмерена на повреду телесног интегритета. Након што је прибавила упут за болничко лечење, тужила је у болницу стигла око 13,00, а прегледана је после 15,00h. Констатовано је да је задобила тешку телесну

повреду (прелом леве жбице у доњем делу и радијуса са дислокацијом фрагмената). Након што јој је 08.12.2017. године скинут гипс, код тужиље је 11.12.2017. године констатован и даље присутан оток, деформитет у пределу левог зглоба и немогућност да формира песницу у потпуности. Тужиља је око 6,5 часова осећала јаке болове који су трајали до предузимања терапијских мера у болници (стављање гипса и давања аналгетика), након чега су уследили болови средње јачине током наредне две до три недеље, а потом и слаби болови у наредна три-четири месеца. Код тужиље постоји умањење животне активности од 10% јер ће поједине послове везане за обављање свакодневних животних активности обављати уз повећани напор (физички теже послове који захтевају веће оптерећивање левог ручног зглоба или прецизност у раду и слично). Приликом повређивања тужиља је претрпела примарни страх средње јачине у трајању од 5 секунди, након чега се јавио секундарни страх јаког интензитета у трајању од 10 минута. Након тога је, током 6,5 часова до збрињавања, уследио секундарни страх средње јачине, а затим секундарни страх слабог интензитета током шест месеци и три дана, пошто је сазнала за опсег повреда и потребне активности ради оздрављења.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, сматрајући да тужиља није допринела настанку штете, а имајући у виду јачину и трајање физичких болова и страха, као и степен умањења животне активности, првостепени суд је, с позивом на одредбе чл. 154. ст.1 и 200 ст. 1 Закона о облигационим односима, те чл. 232. ЗПП досудио тужиљи накнаду по траженим видовима нематеријалне штете у износима као у ставу првом изреке првостепене пресуде, оцењујући да исти представљају правичну новчану накнаду за претрпљену штету, док је за разлику од досуђених па до тражених износа, тужбени захтев тужиље одбио, као превисоко постављен.

Према становишту другостепеног суда, одговорност туженог за насталу штету произлази како из одредбе чл. 154. ст.1 ЗОО, тако и из одредбе чл. 174 ст. 1 истог закона, јер је тужени својим радњама изазвао опасност како за себе, тако и за друга лица која су се налазила у његовој близини, и да нема доприноса тужиље настанку штете, али је сматрао да су износи накнаде нематеријалне штете који су досуђени првостепеном пресудом одмерени у прениском износу, због чега је на основу чл. 200 ЗОО првостепену пресуду преиначио, тако што је, поред досуђених износа, тужиљи досудио још и износе као у ставу другом изреке побијане пресуде, налазећи да са износима досуђеним првостепеном пресудом представљају одговарајућу и правичну сатисфакцију тужиљи за претрпљену штету.

По становишту Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право, када је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да тужиљи, поред досуђеног износа првостепеном пресудом на име накнаде нематеријалне штете, исплати износ од још укупно 230.000,00 динара.

Чланом 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом одлучивања о захтеву на накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.)

Накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Она није цена бола који се трпи и не представља супституцију имовинских вредности уместо личних добара. Новцем као општим мерилом вредности оштећеном се омогућује да прибави себи извесну пријатност и задовољство у најширем смислу речи, тако да се у његов психички живот унесе један позитиван елемент насупрот болу који трпи. Та новчана свота у циљу обештећења зависи од више фактора и свих околности случаја. За тражене видове штете међу најрелевантније факторе спада степен умањења животне активности, интензитет и дужина трајања болова и страха оштећеног, те постојање евентуалног доприноса оштећене настанку сопствене штете.

Нижестепени судови су, насупрот ревизијским наводима, пошто су утврдили да је тужени одговоран за штету коју је тужиља претрпела, правилно оценили да тужиља није допринела настанку штете, јер се понашала обазриво и када је видела туженог да наилази са натовареним колицима склонила у страну да га пропусти. По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд сматрао да правична накнада на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове износи 140.000,00 динара, а на име умањења животне активности 250.000,00 динара и с тим у вези правилно одлучио када је преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу и обавезао туженог да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од још 60.000,00 динара, а на име умањења животне активности износ од још 170.000,00 динара.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против другостепене пресуде у преосталом делу става првог изреке, који се односи на накнаду нематеријалне штете, применом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија туженог у том делу није дозвољена.

Чланом 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да вредност предмета спора побијаног дела (280.000,00 динара) не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то следи да је ревизија туженог у том делу недозвољена, са којих разлога је на основу члана 413. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

С обзиром на то да тужени није успео у поступку по ревизији, то је Врховни суд, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, са којих разлога је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић